

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Kpt. Nálepku 6, 073 01 Sobrance
4. Názov projektu	Zvyšovanie čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti na gymnáziu
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U042
6. Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	10.01.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Učebňa gramotnosti (prezenčné stretnutie)
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Michal Bodnár
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gsobrance.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová: štruktúrovanie, ústne, písomné a grafické vyjadrenie výsledkov, prístupy ku štruktúrovaniu, typy problémov, stratégie štruktúrovania.

Krátka anotácia:

Predmetom stretnutia bolo analyzovať proces štruktúrovania na VH, ktorý možno vnímať ako nevyhnutnú súčasť fázy identifikácie problému.

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia: IX.

1. Úvod – prezencia prítomných členov klubu
2. Vyhodnotenie realizácie učebnej činnosti žiakov zameranú na štruktúrovanie – vyjadrenie výsledkov: ústne, písomné a grafické.
3. Tradičné a moderné štruktúrovanie.
4. Analýza tradičného a moderného štruktúrovania.
5. Spôsoby uplatnenia moderného prístupu štruktúrovania so zámerom zlepšiť učebné stratégie.
6. Úloha teórie grafov v modernom štruktúrovaní.
7. Vytváranie schém, pojmových máp, spätného grafického organizovania a štruktúrovania kľúčových pojmov.

Priebeh stretnutia:

Dnešné stretnutie, ktoré sa už tradične konalo v učebni gramotnosti prezenčnou formou, otvoril koordinátor Mgr. Bodnár, ktorý prítomných členov klubu prírodovednej gramotnosti oboznámil s témou stretnutia a bodmi programu. Počas dnešného stretnutia prebiehal dialóg medzi členmi klubu v rámci ktorého argumentovali a analyzovali tradičné a moderné štruktúrovanie vyučovacieho procesu ako prostriedok pre zlepšenie a zefektívnenie učenia žiakov.

Učiteľovo profesionálne „ja“ má i ďalšie podoby a jeho úloha nespočíva len v odovzdávaní poznatkov, ale predovšetkým v snahe vidieť perspektívy rozvoja osobnosti každého žiaka. Jeho úlohu v zefektívňovaní učenia sa žiakov a zabezpečení ich plnohodnotného rozvoja ovplyvňujú viaceré činitele. Ak má žiak problém s osvojovaním si poznatkov a s ich využitím, môže to mať dopad nielen na jeho proces učenia sa a s ním súvisiacu školskú úspešnosť, ale tiež na mnohé iné stránky jeho osobnosti. Vyučovací štýl učiteľa vnímame v tejto súvislosti ako istý prostriedok, na základe ktorého môže učiteľ vhodným spôsobom ovplyvňovať žiakovo poňatie učiva.

V súčasnosti sa do popredia dostáva osobnosť učiteľa a s ňou súvisiaci vyučovací štýl. Možno pod ním chápať istý spôsob či postup vyučovania, akým učiteľ vyučuje. Postupy sú ovplyvnené zvláštnosťami učiteľovej osobnosti, jeho prípravou na povolanie a ďalšie vzdelávanie, jeho pedagogickými skúsenosťami, ale predovšetkým jeho poňatím vyučovania“.

Edukačná prax si vyžaduje schopnosť učiteľa modifikovať svoj vyučovací štýl v rôznych pedagogických situáciách tak, aby bol nielen základom efektívneho vyučovania, ale aby bol vyhovujúcim pre všetkých žiakov.

Problematiku detských poňatí by mal učiteľ vnímať ako dôležitú súčasť poznávania toho, ako sa učia jeho žiaci (to, ako prijímajú nové poznatky, ako im rozumejú a vedia ich využiť v konkrétnych príkladoch či reálnom živote). Ako ďalšiu možnosť ovplyvňovania žiakovho poňatia učiva uvádzame štruktúrovanie učiva.

Štruktúrovanie učiva predstavuje stratégiu smerujúcu nielen k zmysluplného učenia sa žiakov, ale predovšetkým k vytvoreniu základu pre výstavbu vlastného poznania. Takouto úpravou učiva máme na mysli rozvrhnutie si celku a optimalizáciu spôsobov učenia.

Štruktúrovanie učiva v sebe zahŕňa dve základné roviny, ktorými je tradičné a moderné štruktúrovanie.

Rozdiel medzi tradičným a moderným štruktúrovaním učiva je v tom, že pri tradičnom sprostredkovaní učiva sa aktivujú doterajšie poznatky žiakov o danom učive, aby sa ďalším učivom mohlo ľahšie nadväzovať na nové. Žiakom sa poskytujú poznatky, ktoré doposiaľ nepoznali, ale sú podstatné vzhľadom k pochopeniu nasledujúceho učiva. Od žiaka sa vyžaduje okrem postihnutia pojmov aj ich vzťahov medzi nimi. To však nebýva súčasťou učiteľovho výkladu. Žiak tieto činnosti častokrát nevláda a tak býva tento psychodidaktický rozmer edukácie učiteľmi podceňovaný. Zručnosť štruktúrovať učivo je na úrovni učenia sa iba pokusom a omylom. V zmysle výstavby štruktúry myslenia sa ukazuje tradičné štruktúrovanie učiva za nepostačujúce.

Moderný prístup k štruktúrovaniu učiva sa vyvíja so zámerom zlepšiť učebné stratégie. Vychádza z *teórie grafov*, ktorá zahŕňa hĺbkové spracovanie, spracovanie typu zhora dole/zdola hore, spracovanie reorganizovaním a z *nelineárnej reprezentácie učiva* a jej teórií vytvárania sietí, štruktúrovania kľúčových pojmov, vytvárania schém, pojmových máp, spätného grafického organizovania. V snahe zefektívniť vyučovací proces a samotné učenie sa žiakov je potrebné zdôrazniť najmä úlohu učiteľa. Ak je v záujme učiteľa postupne spoznávať to, ako sa učia jeho žiaci, ako si osvojujú nové poznatky, súhrnne označené ako poznávanie žiakovho poňatia učiva, dokáže potom toto jeho poňatie, či už správne alebo nesprávne ďalej ovplyvňovať.

Navodenie nesúladu, nespokojnosti či rozporu u žiaka s jeho pôvodným poňatím učiva, čo vyvoláva emocionálne reakcie. Žiak začína váhať nad doterajšími predstavami a tak

je otvorený voči zmene.

Podanie nového poňatia by malo byť podané zrozumiteľne, aby ho žiak dokázal pochopiť a postupne nad ním začal premýšľať.

Nové poňatie by malo byť presvedčivé. Vtedy je žiak ochotný vyskúšať, či by bolo preň akceptovateľné a aké zmeny by bolo potrebné urobiť.

Zo žiakovho pohľadu by malo byť nové podanie užitočné a použiteľné. Žiak musí skúsiť, či je toto nové poňatie pri riešení problému výhodnejšie.

Práca s chybou, porozumenie medzi tradičným a moderným štruktúrovaním učiva a jeho uplatňovanie v praxi či súbor zásad, prostredníctvom ktorých môže učiteľ meniť, resp. do istej potrebnej miery ovplyvňovať žiakovo poňatie učiva, ktorých využívaním sa vyučovací štýl učiteľa môže stať efektívnym prostriedkom učenia sa žiakov.

12. **Záver a odporúčania:**

Záver a odporúčania: Vo vyučovacom procese uprednostniť moderný spôsob štruktúrovania pred tradičným. Práve moderný spôsob ktorý sa vyvíja so zámerom zlepšiť učebné stratégie. Vychádza z *teórie grafov*, ktorá zahŕňa hĺbkové spracovanie a štruktúrovanie kľúčových pojmov, vytvárania schém a pojmových máp.

13.	Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Michal Bodnár
14.	Dátum	10.01.2022
15.	Podpis	
16.	Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Marián Mižák
17.	Dátum	13.01.2022
18.	Podpis	